

Jan Lindström ny styrelseledamot i Micropos Medical: ”Närmast oetiskt att de här möjligheterna inte erbjuds fler prostatacancerpatienter”

Tidigare chefsfysiker Jan Lindström har arbetat med strålning sedan 1988. Nu är han ny styrelseledamot i Micropos Medical ab – ett åtagande som bottnar i ett stort engagemang för patientens bästa och uppfattningen att prostatacancerpatienter måste få tillgång till de främsta behandlingsmetoderna. Efter att ha granskat ett stort antal vetenskapliga studier menar han att det är oetiskt att vården inte tillämpar Augmented SBRT med en teknik som Raypilot® System vid behandling av prostatacancer.

Micropos Medicals produkt Raypilot System var okänd för Jan Lindström fram till hösten 2024. Men när han väl fått kännedom om systemet växte intresset snabbt.

”En teknik som minskar bieffekter och i kombination med rätt strålning är en fullgod behandling – varför används den inte? Det var obegripligt för mig och jag var tvungen att ta reda på mer.”

Analyserade vetenskapliga studier: tydligt resultat

Så Jan Lindström satte igång med att gräva. Med utgångspunkt i vad som är viktigast för patienterna analyserade han alla relevanta vetenskapliga artiklar gällande olika behandlingsmetoder för lokaliserad prostatacancer. Han jämförde särskilt kirurgisk behandling, konventionell strålning samt förhöjd strålningsbehandling (Augmented SBRT, ASBRT*) i kombination med Raypilot System, med fokus på behandlingsresultat, bieffekter och patienternas livskvalitet efter behandling.

Jan Lindström understryker att han granskade studierna som inkluderar Raypilot System med kritisk blick.

”Jag behövde övertyga mig själv om att det här faktiskt fungerar, så jag spelade djävulens advokat, grävde djupt i underlagen och ställde elaka frågor. Och jag hittade svar på alla. Det enda minus som framkom var att katetern kan upplevas som lite obekvämt – men det är ett besvär patienterna lätt accepterar med tanke på alla andra fördelar”, säger Jan Lindström och fortsätter:

”När jag sammanställde tillgängliga fakta blev det väldigt tydligt att Raypilot System bidrar till väsentligt minskade bieffekter och att ASBRT i kombination med Raypilot System är bland det bästa för patienten. Allt handlar ju om den precision som systemet ger.”

Oetiskt och onödigt dyrt

De flesta prostatacancerpatienter får välja mellan strålbehandling och kirurgi. Metoderna är likvärdiga när det gäller att bota cancer, men skiljer sig åt i fråga om påverkan på patienternas livskvalitet. Forskningen** visar att kirurgisk behandling av prostatacancer orsakar betydligt högre grad av biverkningar, såsom förlorad sexuell funktion och inkontinens, än strålning och särskilt moderna former av strålning med övervakningsteknik som Raypilot System. Trots det behandlas cirka 70 procent av alla prostatacancerfall i Europa idag med kirurgi.

”Ju mer jag har lärt mig om ASBRT och Raypilot System, desto viktigare känns det att vara med och bidra till ökad kännedom om och användning av dem. Jag menar att det är närmast oetiskt att de här möjligheterna inte erbjuds fler patienter. Dessutom effektiviserar de vården, så det handlar inte om kostnader. Snarare tvärtom.”

Inga bieffekter

Som styrelseledamot vill Jan Lindström uppmuntra Micropos Medical att vara lite tuffare.

”Det finns tillräckligt med studier och fakta för att vi ska vara säkra på att detta fungerar. Nu måste det ut till universitetskliniker och större vårdgivare. Och jag tycker vi kan gå ifrån att tala om minskade bieffekter med Raypilot System till inga bieffekter – för rätt utfört är det fullt möjligt, något som också visas i praktiken redan nu.”

- - -

Jan Lindström, född 1959, är legitimerad sjukhusfysiker (1988), tidigare chefsfysiker på Karolinska sjukhuset och sjukhusfysiker med särskild inriktning mot optimering vid radiologi. Nu forskningsanknuten till Karolinska Institutet och verksam i eget bolag som arbetar med kvalitetskontroll och mätning av medicinteknisk utrustning för strålning. Ledamot i Micropos Medicals styrelse sedan våren 2025.

***ASBRT, Augmented SBRT** (Stereotactic Body Radiation Therapy): SBRT innebär att patienten behandlas vid fem eller färre tillfällen under lika många dagar och med en betydligt större dos vid varje strålningsstillfälle jämfört med traditionell strålningsbehandling som innebär 20 eller fler behandlingstillfällen. ASBRT inkluderar de främsta teknikerna för rörelseövervakning och metoder för bästa möjliga strålbehandling av prostatacancer med behandlingsresultat och patienters livskvalitet i fokus. Den högre stråldosen medför ökade krav på precision under behandlingen för att undvika skador på frisk vävnad inklusive urinrör och tjocktarm. Det fåtal övervakningstekniker som är tillräckligt bra för ASBRT är Raypilot System, MR-Linac och i viss mån CyberKnife.

Raypilot® System är ett elektromagnetiskt positioneringssystem som används vid strålbehandling och med hög precision i realtid visar prostatans rörelse i 3D. Med Raypilot System ökar noggrannheten i strålbehandlingen liksom effektiviteten och patientsäkerheten. Användandet av systemet inom ramen för ASBRT medför radikalt minskad risk för biverkningar. Förutom att strålningen sker med stor träffsäkerhet genom hela behandlingen och därmed minskar risken för skador på frisk vävnad, innebär systemet att prostatans position kan fastställas utan skadlig röntgenstrålning.

*** Radical Prostatectomy Versus Stereotactic Radiotherapy for Clinically Localised Prostate Cancer: Results of the PACE-A Randomised Trial, Nicholas van As et al, European Urology, 2024*

För mer information, kontakta:

Thomas Lindström,
Managing Director, Micropos Medical AB
tel: +46 76 140 72 29
mail: thomas.lindstrom@micropos.se

Micropos Medical AB är ett svenskt medicintekniskt företag som utvecklar, tillverkar och säljer teknik som möjliggör förbättrad strålbehandling av cancer. Företagets produkt Raypilot® System erbjuder hög precision och hög effektivitet genom realtidsövervakning av tumören vid strålbehandling av prostatacancer. Systemet innebär att vårdgivare kan behandla sina patienter med hög grad av träffsäkerhet och minskad risk för att skada frisk vävnad i närheten av tumören. Företaget är noterat på Spotlight Stock Market. www.micropos.se